

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Stav základného a odporúčaného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej umeleckej škole v školskom roku 2016/2017 v SR

V základných umeleckých školách (ZUŠ) bolo v školskom roku 2016/2017 Štátnou školskou inšpekciou (ŠŠI) vykonaných 19 tematických inšpekcií (v 1 súkromnej ZUŠ¹ opakovane na základe podnetu poukazujúceho na realizovanie činnosti v elokovaných pracoviskách (EP) bez ich zaradenia do siete škôl a školských zariadení a s podozrením, že nespĺňajú požiadavky Základného a odporúčaného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej umeleckej škole, ktoré schválilo MŠVVaŠ SR dňa 4. februára 2015 pod číslom 2015-6346/5841:1-10A0 pre základné umelecké školy s platnosťou od 1. septembra 2015 v znení doplnkov a zmien z 15. júna 2015 pod číslom 2015-6346/29045:3-10A0 s účinnosťou od 1. septembra 2015).

Cieľom tematických inšpekcií (TI) bolo zistiť stav základného a odporúčaného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu. S vyučovacím jazykom slovenským bolo **17** ZUŠ a so slovenským a maďarským jazykom **2** subjekty. Navštevovalo ich spolu **12 232** žiakov. Umeleckú výchovu a vzdelávanie týchto žiakov zabezpečovalo **618** pedagogických zamestnancov, z nich 94 externých. Počet EP bol **143** (z toho 12 EP neaktívnych z dôvodu nezájmu zo strany žiakov, 25² aktívnych EP nezaradených v sieti škôl a školských zariadení SR a 10³ aktívnych EP zaradených do siete škôl a školských zariadení SR od 01. 09. 2017). V EP boli zriadené odbory individuálneho aj kolektívneho vyučovania – hudobný (HO), výtvarný (VO), tanečný (TO), literárno-dramatický (LDO) a odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby (OAVMT⁴). Prehľad o počte vykonaných inšpekcií je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 Prehľad vykonaných tematických inšpekcií v SR

Prehľad o vykonaných tematických inšpekciách v ZUŠ		počet
Celkový počet vykonaných tematických inšpekcií v ZUŠ		19
z toho	štátne	11
	cirkevné	0
	súkromné	8
Celkový počet pedagogických zamestnancov		618
Celkový počet žiakov		12 232

Základné priestorové podmienky a materiálno-technické zabezpečenie (MTZ) pre ZUŠ boli kontrolované vo všetkých zriadených pracoviskách a vo všetkých umeleckých odboroch. Väčšina škôl mala hlavné pracoviská vo vlastných priestoroch, niektoré v prenajatých

¹ SZUŠ Ul. Maše Haľamovej 21, Martin

² SZUŠ Ul. Maše Haľamovej 21, Martin (hlavné pracovisko) – prenajaté priestory iných subjektov (ZŠ s MŠ Divina; MŠ Divinka; ZŠ Dražkovce; MŠ Jasenové; MŠ Kónská; Pastoračné centrum, Kysucké Nové Mesto; MŠ Lipovec; EMŠ Martin; MŠ Hurbanova, Martin; MŠ Poluvsie; MŠ Povina; MŠ Rajec; ZŠ Stránske; MŠ Sučany; MŠ Turany; MŠ Zádubnie; MŠ Zástranie; MŠ Žabokreky – TO, v MŠ a ZŠ Valča – VO, MŠ Ďurčiná; MŠ Lietavská Lúčka; MŠ s ZŠ Lodno – TO aj VO, MŠ, A. Stodolu, Martin – TO aj LDO, Centrum voľného času, Varín – TO aj HO, MŠ Kunerad – TO, VO aj HO); SZUŠ Rosnička, Červený Kláštor 63 (hlavné pracovisko) – prenajaté priestory iného subjektu v obci Šabovce

³ Povina 171; Hurbanova 27, Martin; Partizánska 13, Sučany; J. V. Dolinského 2, Martin; Križna 11, Turany; Valča 81; A. Stodolu 1, Martin; Žabokreky 166; Gorkého 33, Martin a M. R. Štefánika, Varín

⁴ SZUŠ, Pionierska 33, Čaňa bol zriadený umelecký odbor, bez súhlasu ministerstva školstva

objektoch. EP sa najčastejšie nachádzali v budovách základných/materských škôl, z menšej časti v budovách miest a obcí. Výchovno-vzdelávací proces prebiehal v 520 učebniach a v 940 triedach pre teoretické a praktické vyučovanie.

Priestorové zabezpečenie

Požiadavky základného priestorového zabezpečenia tried/učební teoretického vyučovania v **HO**, sledované na 46 pracoviskách (odborné učebne pre vyučovanie skupinových predmetov a pre individuálne vyučovanie), boli splnené na prevažnej väčšine hlavných a EP. Na ostatných 9 % EP odborné učebne s vyhradeným priestorom pre spoločné činnosti neboli. Učebné priestory pre praktické vyučovanie podľa jednotlivých študijných zameraní a vyučovacích predmetov uvedených v školskom vzdelávacom programe (ŠkVP) boli vytvorené takmer na každom pracovisku. Edukačný proces na EP školy uskutočňovali väčšinou v samostatných priestoroch využívaných iba ZUŠ, v bežných triedach základných/materských škôl (s ich štandardným vybavením), alebo spoločenských miestnostiach. V niektorých učebniach sa realizovalo praktické vyučovanie viacerých predmetov, časť sa uskutočňovala v iné dni alebo v inom časovom rozpätí. Niektoré pracoviská HO v kontrolovaných subjektoch nedisponovali priestormi⁵ v súlade so Základným a odporúčaným materiálno-technickým a priestorovým zabezpečením výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej umeleckej škole, ktoré schválilo MŠVVaŠ SR dňa 4. februára 2015 pod číslom 2015-6346/5841:1-10A0 pre základné umelecké školy s platnosťou od 1. septembra 2015 v znení doplnkov a zmien z 15. júna 2015 pod číslom 2015-6346/29045:3-10A0 s účinnosťou od 1. septembra 2015 (normatív). Na vyučovanie cirkevnej a chrámovej hudby a súborovej hry bola v 1 ZUŠ (Košický kraj) k dispozícii i menšia koncertná sála, ktorá patrí k odporúčanému vybaveniu. Celkovo 91 % učebných priestorov teoretického a praktického vyučovania v HO spĺňalo požiadavky normatívu.

Učebne **TO** vo väčšine kontrolovaných pracovísk (57) spĺňali predpísané parametre teoretického a praktického vyučovania (tanečná sála s minimálnou veľkosťou 40 m² pre maximálny počet 12 žiakov v skupine, šatne pre dievčatá a chlapcov, priame vetranie, osvetlenie a zodpovedajúca výška stropu, zväčša i vlastné šatne a miestnosť na kostýmy a tanečné rekvizity). Vyučovanie tanca bolo realizované v samostatných priestoroch určených iba pre túto činnosť, v 1 prípade boli tanečné priestory nadštandardné⁶. V niektorých prebiehalo v nevhodných podmienkach (v telocvičniciach škôl, herniach materskej školy⁷), čo viedlo k nesplneniu požiadaviek na základné priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu. V kontrolovaných subjektoch celkovo 77 % učebných priestorov teoretického a až 98 % praktického vyučovania spĺňalo požiadavky normatívu.

Priestorové podmienky **VO** boli kontrolované na 94 pracoviskách. Viac ako v polovici z nich bol normatív splnený. Školy mali k dispozícii samostatné výtvarné ateliéry/učebne, kde bol vytvorený oddelený priestor pre multimediálne činnosti, odbornú knižnicu a modelovacie práce. Časť aj samostatnú modelovňu, ojedinele i skladové priestory s keramikou pecou. Na EP vyučovací proces realizovali v triedach vyhradených pre činnosť ZUŠ. Prenajaté priestory na niektorých EP boli využívané univerzálne – trieda/kabinet/dielňa, slúžili pre všetky vzdelávacie aktivity (atelier, pracovisko s PC, modelovňa, skladový priestor a odborná knižnica). Časť pracovísk VO nedisponovala normatívom odporúčanými učebnými priestormi⁸. Multimediálne ateliéry alebo inú miestnosť s počítačovým vybavením

⁵ Koncertná sála a skúšobňa pre skupinové vyučovanie.

⁶ EP, Strojárska 3, Košice ako súčasť SZUŠ, Pionierska 33, Čaňa - veľkosťou, priestormi pre uskladnenie kostýmového vybavenia, jeho šitie, opravu

⁷ EP, Hlavná 346, Nižná Myšľa ako súčasť SZUŠ, Pionierska 33, Čaňa; EP, Školská 94, Trstené pri Hornáde ako súčasť SZUŠ, Pionierska 33, Čaňa

⁸ Fotokomora, fotoatelier, dielňa.

k dispozícii nemali. Základné priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu vo VO takmer na 45 % pracovísk nezodpovedalo požiadavkám normatívu.

Vzdelávanie **LDO** bolo realizované na 21 pracoviskách. Na základe špecifik a požiadaviek odboru boli po 2 učebné priestory (odborná učebňa pre vyučovanie s vyhradeným priestorom pre spoločné činnosti a učebňa na vyučovanie jednotlivých predmetov podľa učebného plánu školy) na väčšine pracovísk vytvorené. Na časti pracoviskách nevyhovovali, neumožňovali realizovať spoločné činnosti teoretického zamerania. Niektoré pracoviská⁹ LDO nespĺňali normatív (pre predmety dramatika, práca v súbore, základy dramatickej tvorby a javisková reč). Z kontrolovaných subjektov normatív spĺňalo 85 % pracovísk.

Priestorové podmienky **OAVMT** boli prevádzkované v 2 ZUŠ¹⁰ (v Prešovskom a Košickom kraji – v SZUŠ¹¹ bol zriadený umelecký odbor bez súhlasu ministerstva školstva).

ZUŠ zabezpečili pre vzdelávanie v OAVMT osobitné priestory. Slúžili na realizáciu všetkých aktivít teoretických¹² i praktických¹³. Požiadavky stanovené normatívom – odporúčanými priestormi na teoretické¹⁴ a praktické¹⁵ vyučovanie neboli splnené v 1 kontrolovanom subjektov.

Materiálno-technické zabezpečenie

Zo 46 pracovísk **HO** spĺňalo normatív MTZ 48 % pre teoretické vyučovanie a 74 % pre praktické vyučovanie. Medzi najčastejšie sa vyskytujúce nedostatky patrili chýbajúce stoly/lavice s notovou osnovou, chýbajúci edukačný softvér, chýbajúce stoličky pod nohy, hudobné nástroje, ojedinele chýbal koberec v učebniach pre prípravnú hudobnú výchovu, knižnica či priestor na odkladanie materiálu.

Na 57 pracoviskách **TO** v kontrolovaných školách boli najväčšie nedostatky zistené v nezabezpečení baletných tyčí, videokamier, klavíra, gymnastických kobercov, odbornej literatúry, časopisov a pod. MTZ výchovno-vzdelávacieho procesu stanovené normatívom bolo dodržané na 55 % pracovísk teoretického a praktického vyučovania. Nedostatky menej závažnejšieho charakteru sa vyskytli takmer na všetkých kontrolovaných pracoviskách.

Vzdelávanie vo **VO** realizovali kontrolované subjekty na 94 pracoviskách. Z celkového počtu pracovísk normatívom stanovených požiadaviek splnilo len 57 % pre teoretické a 35 % pre praktické vyučovanie. Väčšine subjektov chýbali vzdelávacie softvéry, praktikáble, PC zostavy, farebné tlačiarne, kompaktné fotoaparáty, videokamery, skenery, kamerové statívy a pod. Niektoré kontrolované subjekty neakceptovali potrebné MTZ multimediálneho ateliéru a modelovne.

Výchovno-vzdelávací proces v **LDO** bol realizovaný na 21 pracoviskách. Len 38 % z nich spĺňalo normatív požiadaviek teoretického vyučovania a 52 % praktického vyučovania. Najčastejšie nedostatky v MTZ súviseli najmä s absenciou PC zostáv, edukačného softvéru, praktikáblo, s chýbajúcimi paravánmi, súbormi maňušiek, detskou/odbornou knižnicou. Odporúčaným MTZ pracoviská nedisponovali.

Vyučovanie v **OAVMT** bolo kontrolované v 1 ZUŠ¹⁶, kde vôbec neakceptovali požiadavky priestorového normatívu (pre zvukové pracovisko, strihové pracovisko, odbornú knižnicu, v učebni výpočtovej techniky a v ateliéri audiovizuálnej tvorby bolo akceptovanie

⁹ Divadelná sála, javiskový priestor pre praktické vyučovanie.

¹⁰ ZUŠ, Mierová 134, Svit; SZUŠ, Pionierska 33, Čaňa

¹¹ SZUŠ, Pionierska 33, Čaňa

¹² Učebňa výpočtovej techniky a odborná knižnica vrátane DVD-téky.

¹³ Ateliér audiovizuálnej tvorby, výtvarný ateliér, strihové pracovisko a zvukové pracovisko.

¹⁴ Trieda vybavená veľkoplošným televízorom/projekčným plátnom s DVD prehrávačom a wi-fi systémom.

¹⁵ Projekčná miestnosť-kinosála, televízne štúdio, fotokomora, dielňa, maskérňa.

¹⁶ ZUŠ, Mierová 134, Svit

len minimálne), MTZ zaistili na 50 % (len pre praktické vyučovanie). Odporúčaným priestorovým a materiálno-technickým vybavením škola nedisponovala.

Personálne zabezpečenie

Výchovno-vzdelávací proces zabezpečovali 525 interní a 94 externí pedagogickí zamestnanci (PZ). Vyučovanie v TO zabezpečovalo 91 PZ (z nich 42 spĺňajúcich kvalifikačné predpoklady), vo VO vyučovali 159 PZ (z nich 74 spĺňajúcich kvalifikačné predpoklady), v LDO bol edukačný proces zabezpečený 28 PZ (z nich 15 spĺňajúcich kvalifikačné predpoklady) a v HO pracovalo 338 PZ (z nich 208 spĺňajúcich kvalifikačné predpoklady). Výchovno-vzdelávací proces v OAMT zabezpečovali 3 PZ (z nich 2 spĺňajúcich kvalifikačné predpoklady).

Vedúci zamestnanci takmer všetkých subjektov spĺňali zákonom stanovené požiadavky na výkon riadiacej funkcie. V 1 kontrolovanom subjekte¹⁷ riaditeľka školy nemala ukončené funkčné vzdelávanie a v ďalšom¹⁸ riaditeľka školy neabsolvovala funkčné vzdelávanie a v čase konania TI nebola naň ani prihlásená. Riaditeľka 1 ZUŠ¹⁹ z dôvodu nevykonania 1. atestácie nespĺňala požiadavku na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca, na čo bol zriaďovateľ školy (Obecný úrad Jaslovské Bohunice) upozornený. Riaditeľ súkromnej ZUŠ²⁰, riaditeľka a zástupkyňa riaditeľky ďalšej školy²¹ neabsolvovali funkčné vzdelávanie, nevykonali 1. atestáciu a nespĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti v príslušnej kategórii alebo podkategórii.

Počty detí/žiacov

Kontrola počtu detí a žiakov bola v rámci výkonu TI realizovaná v 1 subjekte²² v Prešovskom a v 3 školách²³ v Žilinskom kraji. V 2 ZUŠ²⁴ bol porovnaním údajov o počte žiakov v triednych knihách s počtom žiakov v číselníkoch CVTI SR a fyzickou kontrolou evidencie žiakov a ich dochádzky v školskej dokumentácii zistený nesúlad. Pre štatistické zisťovanie počtu žiakov bol nahlásený iný počet, pričom kontrolou bol zistený iný stav žiakov. V 2 SZUŠ²⁵ bol počet žiakov uvádzaných v triednych knihách, číselníkoch CVTI SR a fyzicky prítomných v termíne konania inšpekcie totožný. K negatívnym zisteniam patrilo v 2 školách nedodržanie zaraďovania žiakov rovnakého ročníka do skupín. V SZUŠ²⁶ sa vyskytli viaceré nedostatky závažného charakteru, ktoré viedli k návrhu na vyradenie školy zo siete škôl a školských zariadení.

Iné zistenia

- Zmena sídla školy – riaditeľstvo školy reálne sídlilo na EP, Strojárska 3, Košice, nie v sídle uvedenom v zriaďovacej listine. Kontrolou predloženého rozvrhu hodín bolo zistené, že povinný predmet hudobná náuka a prípravná hudobná výchova sa

¹⁷ SZUŠ, Balkánska 87, Bratislava

¹⁸ SZUŠ, Strečnianska 20, Bratislava

¹⁹ ZUŠ, Jaslovské Bohunice 341

²⁰ SZUŠ, Pionierska 33, Čaňa

²¹ SZUŠ, Ul. Maše Haľamovej 21, Martin

²² SZUŠ, Rosnička, Červený Kláštor 63

²³ SZUŠ, Ul. Maše Haľamovej 21, Martin

SZUŠ, Hlavná 44/76, Liptovská Štiavnica

SZUŠ, JÁNOŠ, Mostová 4, Ružomberok

²⁴ SZUŠ, Rosnička, Červený Kláštor 63;

SZUŠ, Ul. Maše Haľamovej 21, Martin

²⁵ SZUŠ, JÁNOŠ, Mostová 4, Ružomberok;

SZUŠ, Hlavná 44/76, Liptovská Štiavnica

²⁶ SZUŠ, Ul. Maše Haľamovej 21, Martin

skupinovou formou vyučoval iba na 2²⁷ pracoviskách. Na ostatných ho vyučovali individuálne v rámci praktického vyučovania s časovou dotáciou, ktorá bola nižšia, ako určuje rámcový učebný plán príslušného ŠVP.

- Z dôvodu havarijného stavu a prebiehajúcej rekonštrukcie na EP, Buzinská 380, Košice – Šaca sa umelecká výchova a vzdelávanie žiakov uskutočňovalo v náhradných priestoroch²⁸.
- Vyučovanie jednej skupiny VO (5 žiakov zo štúdia pre dospelých, ktorí mali sťaženú mobilitu) v školskom roku 2016/2017 zabezpečovala škola na požiadanie riaditeľa Strediska sociálnej pomoci mesta Košice, Garbiarska 4, mimo pracovísk ZUŠ v priestoroch zariadenia pre seniorov, konkrétne v miestnosti ich stacionára.
- Na základe podnetu boli vykonané 4 inšpekcie (1 ZUŠ²⁹ v Trnavskom kraji – s cieľom preverenia stavu a úrovne organizačného a personálneho zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu, 1³⁰ v Prešovskom kraji – s cieľom zistenia plnenia kvalifikačných predpokladov a osobitných kvalifikačných požiadaviek na výkon riadiacej funkcie a 2 v Žilinskom kraji s cieľom preveriť stav základného a odporúčaného MTZ výchovno-vzdelávacieho procesu, počty žiakov navštevujúcich ZUŠ³¹ a s cieľom preverenia plnenia kvalifikačných predpokladov a osobitných kvalifikačných požiadaviek na výkon riadiacej funkcie riaditeľom ZUŠ³²).

Závery

Kontrolované ZUŠ zabezpečovali výchovno-vzdelávací proces spolu pre 12 232 detí/žiakov v jednotlivých umeleckých odboroch (HO, TO, VO, LDO a OAVMT). Vedúci zamestnanci niekoľkých ZUŠ nespĺňali zákonom stanovené požiadavky na výkon riadiacej funkcie. Výchovno-vzdelávací proces v ZUŠ zabezpečovalo 60 % pedagogických zamestnancov spĺňajúcich požadované kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky na výkon pedagogickej činnosti.

Priestorové zabezpečenie v jednotlivých umeleckých odboroch, ktoré bolo stanovené normatívom, bolo v HO zabezpečené na 91,3 % pracovísk, v TO na 87,71 % pracovísk, v LDO na 83,33 % pracovísk, vo VO na 59,56 % pracovísk a v OAVMT bol v zmysle normatívnych požiadaviek zabezpečené na 50 % pracovísk. Materiálno-technické zabezpečenie v jednotlivých umeleckých odboroch, ktoré stanovoval normatív bolo v HO na 63,04 % pracovísk, v TO na 58,76 % pracovísk, v LDO na 42,23 % pracovísk, vo VO na 46,27 % pracovísk a v OAVMT bolo v zmysle normatívnych požiadaviek zabezpečené na 50 % pracovísk.

Možno konštatovať, že 74 % kontrolovaných pracovísk spĺňalo priestorové a len 56 % pracovísk materiálno-technické zabezpečenie v subjektoch poskytujúcich základné umelecké vzdelávanie. Najväčšie nedostatky boli zistené vo VO, LDO a TO, pričom frekventovanejšie sa vyskytovali na elokovaných pracoviskách.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl

- zabezpečiť v spolupráci so zriaďovateľmi základné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ v súlade s normatívom

Zriaďovateľom

²⁷ SZUŠ, Pionierska 33, Čaňa; EP, Strojárska 3, Košice

²⁸ Nám. Oceliarov 17, Košice – Šaca

²⁹ ZUŠ, Školská 694, Kúty

³⁰ ZUŠ, Kpt. Nálepku 107, Svit

³¹ SZUŠ, Ul. Maše Haľamovej 21, Martin

³² ZUŠ, 1.mája 412/1, Rajec

- zabezpečiť základné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v súlade s normatívom

Metodicko-pedagogickému centru

- zaradiť do plánov vzdelávacích aktivít vzdelávanie učiteľov ZUŠ

MŠVVaŠ SR

- prehodnotiť jednotlivé položky stanovené Základným a odporúčaným materiálo-technickým a priestorovým zabezpečením výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej umeleckej škole, ktoré schválilo MŠVVaŠ SR dňa 4. februára 2015 pod číslom 2015-6346/5841:1-10A0 pre základné umelecké školy s platnosťou od 1. septembra 2015 v znení doplnkov a zmien z 15. júna 2015 pod číslom 2015-6346/29045:3-10A0 s účinnosťou od 1. septembra 2015 v závislosti od ich vplyvu na plnenie vzdelávacích štandardov pre jednotlivé umelecké odbory.